

Directiva 2003/109/CE a Consiliului
din 25 noiembrie 2003
privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 alineatele (3) și (4),

având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Parlamentului European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European³,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁴,

întrucât:

(1) În vederea stabilirii progresive a unui spațiu de libertate, securitate și justiție, Tratatul de instituire a Comunității Europene prevede, pe de o parte, adoptarea unor măsuri care să asigure libera circulație a persoanelor, însoțite de măsuri privind controlul la frontierele externe, azilul și imigrația și, pe de altă parte, adoptarea unor măsuri privind azilul, imigrația și apărarea drepturilor resortisanților țărilor terțe.

(2) La reuniunea extraordinară de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European a afirmat că statutul juridic al resortisanților țărilor terțe trebuie apropiat de cel al resortisanților statelor membre și că unei persoane care are reședința legală într-un stat membru, pe o perioadă determinată, și care este titulară a unui permis de lungă sedere trebuie să i se acorde în statul membru respectiv un ansamblu de drepturi uniforme cât mai apropiate de cele de care beneficiază cetățenii Uniunii Europene.

(3) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

(4) Integrarea resortisanților țărilor terțe care s-au stabilit pentru o perioadă lungă în statele membre reprezintă un element cheie în promovarea coeziunii economice și sociale, obiectiv fundamental al Comunității, prevăzut de tratat.

(5) Statele membre trebuie să pună în aplicare dispozițiile prezentei directive fără a face discriminări pe bază de sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de alt fel, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

(6) Criteriul principal în dobândirea statutului de rezident pe termen lung trebuie să fie durata sederii pe teritoriul unui stat membru. Șederea respectivă trebuie să fi fost legală și neîntreruptă pentru a putea dovedi stabilirea persoanei respective în țara în cauză. Este necesară o anumită flexibilitate pentru a se putea ține seama de circumstanțele care pot determina o persoană să părăsească temporar teritoriul respectiv.

(7) Pentru a dobândi statutul de rezident pe termen lung, resortisantul unei țări terțe trebuie să facă dovada că dispune de resurse suficiente și de o asigurare de sănătate, pentru a nu risca să devină o povară pentru statul membru. În evaluarea resurselor stabile și regulate ale solicitantului, statele membre pot lua în considerare factori precum cotizatiile la sistemul de pensii sau achitarea obligațiilor fiscale.

¹ JO C 240 E, 28.8.2001, p. 79.

² JO C 284 E, 21.11.2002, p. 102.

³ JO C 36, 8.2.2002, p. 59.

⁴ JO C 19, 22.1.2002, p. 18.

- (8) De asemenea, resortisanții țărilor terțe care doresc să dobândească și să păstreze statutul de rezident pe termen lung nu trebuie să reprezinte o amenințare pentru ordinea publică și siguranța publică. Noțiunea de ordine publică se poate referi la condamnări pentru infracțiuni grave.
- (9) Considerentele economice nu trebuie să constituie un motiv de refuz în acordarea statutului de rezident pe termen lung și nu trebuie să interfereze cu condițiile pertinente.
- (10) Trebuie stabilit un sistem de norme de procedură care să reglementeze examinarea cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung. Procedurile respective trebuie să fie eficiente și să poată fi gestionate, ținând seama de volumul de muncă normal al administrațiilor statelor membre, precum și transparente și echitabile, pentru a oferi persoanelor în cauză un nivel adecvat de certitudine juridică. Ele nu trebuie să reprezinte un mijloc de împiedicare a exercitării dreptului de sedere.
- (11) Dobândirea statutului de rezident pe termen lung trebuie atestată de un permis de sedere care să permită persoanei în cauză să dovedească rapid și cu ușurință statutul său juridic. Permisul de sedere trebuie să răspundă de asemenea unor standarde tehnice de nivel înalt, în special în ceea ce privește măsurile de siguranță împotriva falsificării și contrafacerii, în scopul evitării abuzurilor în statul membru în care a fost dobândit statutul, precum și în statele membre în care se exercită dreptul de sedere.
- (12) Pentru a constitui un veritabil instrument de integrare în societatea în care este stabilit rezidentul pe termen lung, rezidentul respectiv trebuie să beneficieze de egalitate de tratament cu cel al cetățenilor statului membru, într-o gamă largă de domenii economice și sociale, în condițiile pertinente definite de prezenta directivă.
- (13) În ceea ce privește asistența socială, posibilitatea de a limita beneficiile rezidenților pe termen lung la beneficiile de bază trebuie înțeleasă în sensul că noțiunea respectivă acoperă cel puțin venitul minim de subsistență, ajutorul acordat în caz de boală sau sarcină, ajutorul acordat pentru creșterea copilului și tratamentele îndelungate. Modalitățile de acordare a indemnizațiilor respective trebuie stabilite de legislația internă.
- (14) Statele membre trebuie să-și respecte obligația de a acorda copiilor minori accesul la un sistem educativ în condiții similare celor prevăzute pentru resortisanții lor naționali.
- (15) Noțiunea de bursă de studii în domeniul formării profesionale nu acoperă măsurile finanțate în temeiul dispozițiilor privind ajutorul social. Pe de altă parte, accesul la burse poate fi condiționat de îndeplinirea de către persoana care solicită bursa a condițiilor pentru dobândirea statutului de rezident pe termen lung. În ceea ce privește acordarea bursei de studii, statele membre pot impune condiția ca cetățenii Uniunii să poată beneficia de același avantaj în țara de origine.
- (16) Rezidenții pe termen lung trebuie să beneficieze de o protecție consolidată împotriva expulzării. Protecția respectivă se inspiră din criteriile stabilite de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Pentru a asigura protecția împotriva expulzării, statele membre trebuie să prevadă dreptul la o cale de atac efectivă în fața instanțelor jurisdicționale.
- (17) Armonizarea condițiilor de dobândire a statutului de rezident pe termen lung favorizează încrederea reciprocă între statele membre. Anumite state membre eliberează permise de sedere permanentă sau cu durată de validitate nelimitată în condiții mai favorabile decât cele stabilite de prezenta directivă. Tratatul nu exclude posibilitatea de a aplica dispoziții de drept intern mai favorabile. Cu toate acestea, în temeiul prezentei directive, trebuie să se prevadă ca permisele eliberate în condiții mai favorabile să nu acorde accesul la dreptul de sedere în alte state membre.
- (18) Stabilirea condițiilor de acordare a dreptului de sedere într-un alt stat membru resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung trebuie să contribuie la realizarea efectivă a pieței interne ca spațiu în care este garantată libera circulație a tuturor persoanelor. Aceasta poate constitui de asemenea un factor important de mobilitate, în special pe piața muncii din Uniune.
- (19) Trebuie prevăzută posibilitatea exercitării dreptului de sedere într-un alt stat membru pentru a munci ca salariat sau ca lucrător care desfășoară o activitate independentă sau pentru a efectua studii sau chiar pentru a se stabili fără a desfășura nici o activitate economică.
- (20) Membrii familiei unui rezident pe termen lung trebuie să se poată stabili cu acesta într-un alt stat membru, pentru a menține unitatea familială și pentru a nu se împiedica exercitarea dreptului de sedere

al rezidentului pe termen lung. În ceea ce privește membrii familiei care pot fi autorizați să însoțească sau să se alăture rezidenților pe termen lung, statele membre trebuie să acorde o atenție specială situației copiilor adulți cu handicap și rudelor de gradul întâi pe linie ascendentă directă care se află în întreținerea acestora.

(21) Statul membru în care rezidentul pe termen lung dorește să-și exercite dreptul de sedere trebuie să poată verifica dacă persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute pentru a putea avea reședința pe teritoriul său. De asemenea, trebuie să poată verifica dacă persoana în cauză nu reprezintă o amenințare actuală pentru ordinea publică și securitatea internă sau pentru sănătatea publică.

(22) Pentru ca exercitarea dreptului de sedere să nu fie privată de efect, rezidentul pe termen lung trebuie să beneficieze în al doilea stat membru de același tratament, în condițiile prevăzute de prezenta directivă, ca și cel de care beneficiază în statul membru în care a dobândit statutul respectiv. Indemnizații sub formă de asistentă socială se acordă fără a aduce atingere posibilității pe care o au statele membre de a retrage permisul de sedere dacă persoana în cauză nu mai îndeplinește cerințele prevăzute de prezenta directivă.

(23) Resortisanților țărilor terțe trebuie să li se acorde posibilitatea de a dobândi statutul de rezident pe termen lung în statul membru în care au intrat sau au decis să se stabilească în condiții comparabile cu cele necesare pentru dobândirea statutului în primul stat membru.

(24) Întrucât obiectivele acțiunii preconizate, adică stabilirea condițiilor de acordare și retragere a statutului de rezident pe termen lung, precum și a drepturilor aferente și stabilirea condițiilor de exercitare a dreptului de sedere în celelalte state membre de către rezidenți pe termen lung, nu pot fi realizate în mod corespunzător de statele membre dar, ținând seama de dimensiunile și efectele acțiunii, pot fi realizate mai bine la nivel comunitar. Comunitatea poate lua măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 din Tratat. În conformitate cu principiul proporționalității prevăzut la articolul menționat anterior, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor respective.

(25) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, aceste state membre nu participă la adoptarea prezentei directive și nu au nici o obligație în temeiul acesteia și nici nu fac obiectul aplicării sale.

(26) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive și nu are nici o obligație în temeiul acesteia și nici nu face obiectul aplicării sale.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul

Prezenta directivă stabilește:

- (a) condițiile de acordare și de retragere a statutului de rezident pe termen lung acordat de un stat membru resortisanților țărilor terțe care au reședința legală pe teritoriul său, precum și drepturile aferente și
- (b) condițiile de sedere în alte state membre decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care beneficiază de statutul respectiv.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „resortisant al unei țări terte” înseamnă orice persoană care nu este cetățean al Uniunii în sensul articolului 17 alineatul (1) din Tratat;
- (b) „rezident pe termen lung” înseamnă orice resortisant al unei țări terte care este titular al statutului de rezident pe termen lung, astfel cum este prevăzut la articolele 4 - 7;
- (c) „primul stat membru” înseamnă statul membru care a acordat pentru prima dată statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terte;
- (d) „al doilea stat membru” înseamnă orice stat membru, altul decât cel care a acordat pentru prima dată statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terte, în care respectivul rezident pe termen lung își exercită dreptul de sedere;
- (e) „membru al familiei” înseamnă resortisantul unei țări terte care are reședința în statul membru în cauză în conformitate cu Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei¹;
- (f) „refugiat” înseamnă orice resortisant al unei țări terte care beneficiază de statutul refugiaților definit de Convenția de la Geneva privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967;
- (g) „permis de sedere CE al rezidentului pe termen lung” înseamnă un permis de sedere eliberat de statul membru în cauză la dobândirea statutului de rezident pe termen lung.

Articolul 3

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică resortisanților țărilor terte care au reședința legală pe teritoriul unui stat membru.
- (2) Prezenta directivă nu se aplică resortisanților țărilor terte care:
 - (a) au reședința în vederea efectuării unor studii sau pentru a urma cursuri de formare profesională;
 - (b) sunt autorizați să aibă reședința într-un stat membru în temeiul unei protecții temporare sau au solicitat autorizația de a avea reședința pentru același motiv și sunt în așteptarea unei decizii privind statutul lor;
 - (c) sunt autorizați să aibă reședința într-un stat membru în temeiul unei forme subsidiare de protecție, în conformitate cu obligațiile internaționale, legislațiile interne sau practicile statelor membre sau au solicitat autorizația de a avea reședința pentru același motiv și sunt în așteptarea unei decizii privind statutul lor;
 - (d) sunt refugiați sau au solicitat recunoașterea calității de refugiați și a căror cerere nu a făcut încă obiectul unei decizii definitive;
 - (e) au reședința exclusiv din motive cu caracter temporar, de exemplu ca persoană au pair sau ca lucrători sezonieri sau ca lucrători salariați detașați de un prestator de servicii în scopul furnizării de servicii transfrontaliere sau ca prestatori de servicii transfrontaliere sau în cazul în care permisul de sedere al acestora a fost limitat în mod formal;
 - (f) au un statut juridic reglementat de dispozițiile Convenției de la Viena din 1961 privind relațiile diplomatice, Convenției de la Viena din 1963 privind relațiile consulare, Convenției din 1969 privind misiunile speciale sau Convenției de la Viena din 1975 privind reprezentarea statelor în relațiile acestora cu organizațiile internaționale cu caracter universal;
- (3) Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor mai favorabile:
 - (a) ale acordurilor bilaterale sau multilaterale încheiate între Comunitate sau între Comunitate și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și țări terte, pe de altă parte;

¹ JO L 251, 3.10.2003, p. 12.

(b) ale acordurilor bilaterale încheiate între un stat membru și o țară terță înainte de data intrării în vigoare a prezentei directive;

(c) ale Convenției Europene privind stabilirea din 13 decembrie 1955, ale Cartei Sociale Europene din 18 octombrie 1961, ale Cartei Sociale Europene modificate din 3 mai 1987 și ale Convenției Europene privind statutul juridic al lucrătorului migrant din 24 noiembrie 1977.

CAPITOLUL II

STATUTUL DE REZIDENT PE TERMEN LUNG ÎNTR-UN STAT MEMBRU

Articolul 4

Durata sederii

(1) Statele membre acordă statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care au avut reședința legală și fără întreruperi pe teritoriul lor timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.

(2) Perioadele de sedere pentru motivele menționate la articolul 3 alineatul (2) literele (e) și (f) nu sunt luate în considerare la calcularea perioadei prevăzute la alineatul (1).

În ceea ce privește cazurile prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a), în cazul în care resortisantul respectiv al unei țări terțe a dobândit un permis de sedere care îi conferă dreptul de a obține statutul de rezident pe termen lung, la calcularea perioadei prevăzute la alineatul (1) se iau în considerare doar jumătate din perioadele de sedere efectuate pentru studii sau formare profesională.

(3) Perioadele de absență de pe teritoriul statului membru în cauză nu întrerup perioada prevăzută la alineatul (1) și sunt luate în considerare în calcularea acesteia dacă nu depășesc șase luni consecutive și un total de zece luni în cursul perioadei prevăzute la alineatul (1).

În situații justificate de motive speciale sau excepționale cu caracter temporar și în conformitate cu legislația lor internă, statele membre pot accepta ca perioada prevăzută la alineatul (1) să nu fie întreruptă de o perioadă de absență mai lungă decât cea prevăzută la primul paragraf. În acest caz, statele membre nu iau în considerare perioada respectivă de absență la calcularea perioadei prevăzute la alineatul (1).

Prin derogare de la al doilea paragraf, statele membre pot ține seama la calcularea perioadei prevăzute la alineatul (1) de perioadele de absență cauzate de o detașare pentru motive de serviciu, inclusiv în cadrul unor prestări de servicii transfrontaliere.

Articolul 5

Condițiile pentru dobândirea statutului de rezident pe termen lung

(1) Statele membre cer resortisanților țărilor terțe să facă dovada că dispun pentru ei și pentru membrii familiei lor care se află în întreținerea lor:

(a) de resurse stabile, regulate și suficiente pentru a satisface nevoile proprii și pe cele ale membrilor familiei lor fără a recurge la sistemul de ajutor social al statului membru în cauză. Statele membre evaluează resursele respective în ceea ce privește natura și regularitatea lor, ținând seama de nivelul minim al salariilor și pensiilor înainte de depunerea cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung;

(b) de o asigurare de sănătate pentru toate riscurile acoperite în mod obișnuit pentru proprii resortisanți în statul membru în cauză;

(2) Statele membre pot solicita ca resortisanții țărilor terțe să îndeplinească condițiile de integrare, în conformitate cu legislația lor internă.

Articolul 6

Ordine publică și securitate publică

(1) Statele membre pot refuza acordarea statutului de rezident pe termen lung din motive privind ordinea publică sau securitatea publică.

În cazul în care ia o astfel de decizie, statul membru tine seama de gravitatea sau natura infracțiunii contra ordinii publice sau securității publice sau de pericolul pe care îl reprezintă persoana respectivă, luând în același timp în considerare durata sederii și existența unor legături cu țara de reședință.

(2) Refuzul prevăzut la alineatul (1) nu poate fi justificat de rațiuni economice.

Articolul 7

Dobândirea statutului de rezident pe termen lung

(1) Pentru a dobândi statutul de rezident pe termen lung, resortisantul unei țări terțe trebuie să facă o cerere către autoritățile competente ale statului membru în care are reședința. Cererea trebuie însoțită de acte justificative, stabilite de legislația internă, care să facă dovada că îndeplinește condițiile prevăzute la articolele 4 și 5, precum și, dacă este necesar, de un document de călătorie valid sau de o copie legalizată corespunzătoare a acestuia.

Pe lângă actele justificative prevăzute la primul paragraf, se pot prezenta de asemenea documente care să ateste condițiile adecvate de locuit.

(2) Îndată ce este posibil, și în orice caz în cel mult șase luni de la depunerea cererii, autoritățile naționale competente notifică în scris solicitantului decizia luată în privința sa. Decizia respectivă este notificată resortisantului țării terțe în cauză în conformitate cu procedurile de notificare prevăzute de legislația internă.

În situații excepționale ce tin de complexitatea examinării cererii, termenul prevăzut la primul paragraf poate fi prelungit.

De asemenea, persoana în cauză trebuie informată cu privire la drepturile și obligațiile ce îi revin în conformitate cu prezenta directivă.

Orice consecință a absenței unei decizii la expirarea termenului prevăzut de prezenta dispoziție trebuie reglementată de legislația internă a statului membru în cauză.

(3) În cazul în care condițiile prevăzute la articolele 4 și 5 sunt îndeplinite și dacă persoana în cauză nu reprezintă o amenințare în sensul articolului 6, statul membru acordă statutul de rezident pe termen lung resortisantului țării terțe în cauză.

Articolul 8

Permisul de sedere CE al rezidentului pe termen lung

(1) Statutul de rezident pe termen lung este permanent, sub rezerva articolului 9.

(2) Statele membre eliberează rezidentului pe termen lung permisul de sedere CE. Permisul respectiv are o durată de validitate de cel puțin cinci ani; la expirarea sa, permisul se poate reînnoi de drept, la nevoie la cerere.

(3) Permisul de sedere CE al rezidentului pe termen lung poate fi sub formă de autocolant sau de document separat. Este eliberat în conformitate cu normele și modelul uniform prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului din 13 iunie 2002 de instituire a unui model uniform de permis de sedere pentru resortisanții țărilor terțe¹. În rubrica „Categorie de permis”, statele membre specifică „rezident pe termen lung — CE”.

Articolul 9

Retragerea sau pierderea statutului

(1) Rezidentul pe termen lung își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în următoarele cazuri:

- (a) constatarea dobândirii frauduloase a statutului de rezident pe termen lung;
- (b) adoptarea unei măsuri de expulzare în condițiile prevăzute la articolul 12;

¹ JO L 157, 15.6.2002, p. 1.

- (c) absenta de pe teritoriul Comunității timp de douăsprezece luni consecutive;
- (2) Prin derogare de la alineatul (1) litera (c), statele membre pot prevedea că părăsirea teritoriului Comunității pentru mai mult de douăsprezece luni, pentru motive speciale sau excepționale, nu duce la pierderea sau retragerea statutului.
- (3) Statele membre pot prevedea că rezidentul pe termen lung își poate pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung dacă, prin gravitatea infracțiunilor pe care le-a săvârșit, acesta reprezintă o amenințare pentru ordinea publică, fără ca acest lucru să justifice expulzarea în temeiul articolului 12.
- (4) Rezidentul pe termen lung care a avut reședința într-un alt stat membru în conformitate cu capitolul III își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung dobândit în primul stat membru, imediat ce statutul respectiv este acordat într-un alt stat membru în temeiul articolului 23.

În toate situațiile, după șase ani de absență de pe teritoriul statului membru care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, persoana în cauză își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în statul membru respectiv.

Prin derogare de la al doilea paragraf, statul membru în cauză poate prevedea că, în cazul unei absente de peste șase ani pentru motive speciale, rezidentul pe termen lung își poate păstra statutul în statul membru respectiv.

- (5) înănd seama de cazurile prevăzute la alineatul (1) litera (c) și la alineatul (4), statele membre care au acordat statutul prevăd o procedură simplificată de redobândire a statutului de rezident pe termen lung.

Procedura menționată anterior se aplică în special persoanelor care au avut reședința într-un al doilea stat membru pentru efectuarea studiilor.

Condițiile și procedura de redobândire a statutului de rezident pe termen lung se stabilesc prin legislația internă.

- (6) Expirarea permisului de sedere CE al rezidentului pe termen lung nu determină în nici o situație retragerea sau pierderea statutului de rezident pe termen lung.

- (7) În cazul în care retragerea sau pierderea statutului de rezident pe termen lung nu determină expulzarea, statul membru autorizează persoana în cauză să rămână pe teritoriul său dacă îndeplinește condițiile prevăzute de legislația sa internă și dacă nu reprezintă o amenințare pentru ordinea publică sau securitatea publică.

Articolul 10

Garantii procedurale

- (1) Orice decizie de respingere a cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung sau de retragere a statutului respectiv trebuie să fie motivată. Decizia respectivă se notifică resortisantului țării terte în cauză în conformitate cu procedurile de notificare prevăzute de legislația internă în materie. Notificarea precizează căile de atac la care are acces interesatul, precum și termenul în care poate formula.

- (2) În caz de respingere a cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung, de retragere sau pierdere a statutului respectiv sau de refuz de reînnoire a permisului de sedere, persoana în cauză are dreptul la o cale de atac jurisdicțională în statul membru în cauză.

Articolul 11

Egalitatea de tratament

- (1) Rezidentul pe termen lung beneficiază de egalitate de tratament cu cel aplicat resortisanților naționali în ceea ce privește:

- (a) condițiile de acces la un loc de muncă salariată și la o activitate independentă, cu condiția ca activitățile respective să nu aibă legătură, chiar ocazional, cu exercitarea autorității publice, precum și condițiile de angajare și de muncă, inclusiv condițiile de concediere și remunerare;

- (b) educația și formarea profesională, inclusiv alocațiile și bursele de studii, în conformitate cu legislația internă;
- (c) recunoașterea diplomelor, certificatelor și celorlalte calificări profesionale, în conformitate cu procedurile de drept intern aplicabile;
- (d) securitatea socială, asistența socială și protecția socială astfel cum sunt definite de legislația internă;
- (e) avantajele fiscale;
- (f) accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii publice, precum și accesul la procedurile de acordare a unei locuințe;
- (g) libertatea de asociere, afiliere și participare într-o organizație de lucrători sau angajatori sau în orice organizație profesională, inclusiv avantajele care pot decurge din aceasta, fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind ordinea publică și securitatea publică;
- (h) liberul acces pe întreg teritoriul statului membru în cauză, în limitele prevăzute de legislația internă pentru motive de securitate.

(2) În ceea ce privește alineatul (1) literele (b), (d), (e), (f) și (g), statul membru în cauză poate limita egalitatea de tratament la cazurile în care locul de reședință înregistrat sau obișnuit al rezidentului pe termen lung sau acela al membrilor familiei sale pentru care solicită indemnizații, se găsește pe teritoriul său.

(3) Statele membre pot restrânge aplicarea egalității de tratament cu cel aplicat resortisanților naționali în următoarele cazuri:

(a) statul membru poate menține restricții în ceea ce privește accesul la un loc de muncă salariat sau la o activitate independentă în cazul în care, în conformitate cu legislația sa internă sau dreptului comunitar în vigoare, activitățile respective sunt rezervate resortisanților naționali, cetățenilor Uniunii Europene sau ai Spațiului Economic European.

(b) statele membre pot cere dovada cunoașterii adecvate a limbii în vederea accesului la educație sau formare. Accesul la studiile universitare poate depinde de condiții speciale prealabile în materie de studii.

(4) În ceea ce privește asistența socială și protecția socială, statele membre pot limita aplicarea egalității de tratament la acordarea indemnizațiilor de bază.

(5) Statele membre pot decide să acorde accesul la indemnizații suplimentare în domeniile prevăzute la alineatul (1).

De asemenea, statele membre pot decide să aplice egalitatea de tratament în domeniile care nu intră sub incidența alineatului (1).

Articolul 12

Protecția împotriva expulzării

(1) Statele membre nu pot lua o decizie de expulzare a unui rezident pe termen lung decât dacă acesta reprezintă o amenințare reală și suficient de gravă pentru ordinea publică sau securitatea publică.

(2) Decizia prevăzută la alineatul (1) nu poate fi justificată de rațiuni economice.

(3) Înainte de a lua o decizie de expulzare a unui rezident pe termen lung, statele membre iau în considerare următoarele elemente:

- (a) durata sederii pe teritoriul lor;
- (b) vârsta persoanei în cauză;
- (c) consecințele pentru persoana în cauză și pentru membrii familiei sale;
- (d) legăturile cu țara de reședință sau absența legăturilor cu țara de origine.

(4) În cazul în care se adoptă o decizie de expulzare, rezidentul pe termen lung poate exercita o cale de atac jurisdicțională în statul membru în cauză.

(5) Se acordă asistență juridică rezidentului pe termen lung care nu dispune de resurse suficiente, în aceleași condiții în care aceasta se acordă resortisanților statului în care își are reședința.

Articolul 13

Dispoziții de drept intern mai favorabile

Statele membre pot elibera permise de sedere permanente sau cu durată de validitate nelimitată în condiții mai favorabile decât cele stabilite de prezenta directivă. Permisele de sedere respective nu acordă dreptul de sedere în celelalte state membre, în conformitate cu prevederile din capitolul III al prezentei directive.

CAPITOLUL III

SEDEREA ÎN CELELALTE STATE MEMBRE

Articolul 14

Principiu

(1) Un rezident pe termen lung dobândește dreptul de sedere pe teritoriul altor state membre decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru o perioadă de peste trei luni, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul capitol.

(2) Un rezident pe termen lung poate avea reședința într-un al doilea stat membru pentru unul din următoarele motive:

(a) desfășurarea unei activități economice ca salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă;

(b) efectuarea studiilor sau participarea la cursuri de formare profesională;

(c) alte scopuri.

(3) În cazul în care este vorba de o activitate economică desfășurată ca salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă prevăzută la alineatul (2) litera (a), statele membre pot examina situația pieței muncii de pe teritoriul lor și aplica procedurile de drept intern privind cerințele pentru ocuparea unui post vacant sau pentru desfășurarea unor astfel de activități.

Pentru motive ce țin de politica pieței muncii, statele membre pot acorda preferință cetățenilor Uniunii, resortisanților țărilor terțe dacă este prevăzut de legislația comunitară, precum și resortisanților țărilor terțe care își au reședința legală și primesc indemnizații de somaj în statul membru în cauză.

(4) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot limita numărul total al persoanelor cărora li se poate acorda dreptul de sedere, cu condiția ca admiterea resortisanților țărilor terțe să fie deja supusă unor astfel de limitări, în temeiul legislației în vigoare la data adoptării prezentei directive.

(5) Prezentul capitol nu face referire la sederea unui rezident pe termen lung pe teritoriul statelor membre:

(a) ca salariat detașat de un prestator de servicii în cadrul unei prestări transfrontaliere de servicii;

(b) ca prestator de servicii transfrontaliere.

Statele membre pot stabili, în conformitate cu legislația internă, condițiile în care rezidenții pe termen lung care doresc să se deplaseze într-un al doilea stat membru pentru a desfășura o activitate economică în calitate de lucrători sezonieri pot avea reședința în statul membru respectiv. Lucrătorii transfrontalieri pot fi supuși de asemenea unor dispoziții speciale din legislația internă.

(6) Prezentul capitol nu aduce atingere legislației comunitare în ceea ce privește securitatea socială aplicabilă resortisanților țărilor terțe.

Articolul 15

Condițiile de sedere într-un al doilea stat membru

(1) În cel mai scurt timp și în cel mult trei luni de la intrarea sa pe teritoriul unui al doilea stat membru, rezidentul pe termen lung depune o cerere pentru permis de sedere la autoritățile competente din statul membru respectiv.

Statele membre pot accepta ca rezidentul pe termen lung să prezinte cererea pentru permis de sedere autorităților competente din al doilea stat membru, chiar dacă are încă reședința pe teritoriul primului stat membru.

(2) Statele membre pot solicita ca persoana în cauză să facă dovada că dispune:

(a) de resurse stabile și regulate, suficiente pentru întreținerea sa și a membrilor familiei sale, fără a recurge la asistența socială acordată de statul membru respectiv. Pentru fiecare din categoriile prevăzute la articolul 14 alineatul (2), statele membre evaluează resursele respective în ceea ce privește natura și regularitatea lor, luând în considerare nivelul minim al salariilor și pensiilor;

(b) de o asigurare de sănătate care să acopere, pe teritoriul respectiv, toate riscurile acoperite în mod normal pentru resortisanții naționali în statul membru în cauză.

(3) Statele membre pot solicita ca resortisanții țărilor terțe să respecte măsurile de integrare, în conformitate cu legislația lor internă.

Condiția respectivă nu se aplică în cazul în care resortisanților țărilor terțe li s-a cerut să îndeplinească condițiile de integrare în scopul obținerii statutului de rezident pe termen lung, în conformitate cu articolul 5 alineatul (2).

Fără a aduce atingere paragrafului al doilea, persoanelor în cauză li se poate cere să participe la cursuri de învățare a limbii.

(4) Cererea trebuie însoțită de acte justificative, stabilite de legislația internă, care să facă dovada că persoana în cauză îndeplinește condițiile aplicabile, precum și de permisul de lungă sedere și de un document de călătorie valid sau de copiile legalizate ale actelor respective.

Actele prevăzute la primul paragraf pot cuprinde, de asemenea, documente care să ateste posesia unei locuințe adecvate.

În special:

(a) în cazul în care persoana desfășoară activități economice, cel de-al doilea stat membru poate solicita persoanei în cauză să prezinte:

(i) dacă este salariată, dovada că dispune de un contract de muncă, de o declarație a angajatorului care să specifice că persoana este angajată sau de o propunere de contract de muncă, în conformitate cu condițiile prevăzute de legislația internă. Statele membre stabilesc care dintre formele de dovadă sunt necesare;

(ii) dacă este lucrător care desfășoară o activitate independentă, dovada că dispune de fondurile necesare, în conformitate cu legislația internă, pentru a desfășura o activitate economică în această calitate, prin prezentarea documentelor și autorizațiilor necesare;

(b) în cazul efectuării unor studii sau participării la cursuri de formare profesională, cel de-al doilea stat membru poate solicita persoanei în cauză să facă dovada înscrierii într-o instituție acreditată în vederea efectuării studiilor sau participării la cursuri de formare profesională.

Articolul 16

Membri de familie

(1) În cazul în care un rezident pe termen lung își exercită dreptul de sedere într-un al doilea stat membru și dacă familia acestuia este deja constituită în primul stat membru, membri de familie ai acestuia care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE sunt autorizați să îl însoțească sau să i se alăture.

(2) În cazul în care un rezident pe termen lung își exercită dreptul de sedere într-un al doilea stat membru și dacă familia acestuia este deja constituită în primul stat membru, membri de familie ai acestuia, alții decât cei la care face referire articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE, pot fi autorizați să îl însoțească sau să i se alăture.

- (3) În ceea ce privește depunerea cererii pentru permis de sedere, se aplică articolul 15 alineatul (1).
- (4) Al doilea stat membru poate cere unui membru al familiei rezidentului pe termen lung să anexeze la cererea pentru permis de sedere:
- (a) permisul de sedere CE al rezidentului pe termen lung sau permisul de sedere și un document de călătorie valid sau copiile certificate ale acestora;
- (b) dovada că a avut reședința în calitate de membru al familiei unui rezident pe termen lung în primul stat membru;
- (c) dovada că dispune de resurse stabile și regulate, suficiente pentru întreținerea sa, fără a recurge la asistența socială acordată de statul membru în cauză sau că rezidentul pe termen lung dispune de resursele respective și pentru întreținerea membrului de familie respectiv, precum și de o asigurare de sănătate care să acopere toate riscurile în cel de-al doilea stat membru. Statele membre evaluează resursele respective în ceea ce privește natura și regularitatea lor, având în vedere nivelul minim al salariilor și pensiilor.
- (5) În cazul în care familia nu este constituită în primul stat membru, se aplică Directiva 2003/86/CE.

Articolul 17

Ordinea publică și securitatea publică

- (1) Statele membre pot refuza acordarea permisului de sedere unui rezident pe termen lung sau membrilor familiei acestuia, în cazul în care persoana în cauză reprezintă o amenințare pentru ordinea publică sau securitatea publică.

În luarea unei decizii pertinente, statul membru ține seama de gravitatea sau de natura infracțiunii care a fost săvârșită de către rezidentul pe termen lung sau de către membrul sau membrii familiei sale împotriva ordinii publice sau securității publice sau de pericolul reprezentat de persoana în cauză.

- (2) Decizia prevăzută la alineatul (1) nu poate fi justificată de rațiuni economice.

Articolul 18

Sănătatea publică

- (1) Statele membre pot respinge o cerere pentru permis de sedere prezentată de un rezident pe termen lung sau de un membru al familiei acestuia în cazul în care persoana în cauză reprezintă o amenințare pentru sănătatea publică.

(2) Singurele boli care pot justifica refuzul de a permite intrarea sau dreptul de sedere pe teritoriul celui de-al doilea stat sunt bolile definite de instrumentele aplicabile ale Organizației Mondiale a Sănătății, precum și alte boli infecțioase sau parazitare contagioase, cu condiția ca acestea să facă, în țara gazdă, obiectul unor dispoziții de protecție a resortisanților naționali. Statele membre nu pot introduce alte dispoziții și practici mai restrictive.

- (3) Contractarea unor boli după eliberarea primului permis de sedere în cel de-al doilea stat membru nu poate justifica refuzul reînnoirii permisului sau expulzarea de pe teritoriul respectiv.

(4) Un stat membru poate solicita persoanelor care fac obiectul prezentei directive să efectueze un examen medical, pentru a se asigura că persoanele în cauză nu suferă de maladiile menționate la alineatul (2). Examenul medical respectiv, care poate fi gratuit, nu poate avea un caracter sistematic.

Articolul 19

Examinarea cererii și eliberarea permisului de sedere

- (1) Autoritățile naționale competente dispun de patru luni, de la data depunerii cererii, pentru examinarea acesteia.

Dacă cererea nu este însoțită de actele justificative prevăzute la articolele 15 și 16 sau în situații excepționale legate de complexitatea examinării cererii, termenul prevăzut la primul paragraf poate fi prelungit cu o perioadă de cel mult trei luni. În acest caz, autoritățile naționale competente informează pe solicitant cu privire la aceasta.

(2) Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16, și sub rezerva dispozițiilor privind ordinea publică, securitatea publică și sănătatea publică prevăzute la articolele 17 și 18, cel de-al doilea stat membru eliberează rezidentului pe termen lung un permis de sedere care se poate reînnoi. Permisul de sedere respectiv poate fi reînnoit, eventual la cerere, la expirarea acestuia. Cel de-al doilea stat membru informează pe primul stat membru cu privire la decizia luată.

(3) Cel de-al doilea stat membru eliberează membrilor familiei rezidentului pe termen lung un permis de sedere care se poate reînnoi, pentru aceeași perioadă ca și permisul eliberat pentru rezidentul pe termen lung.

Articolul 20

Garantii procedurale

(1) Orice decizie de respingere a cererii pentru permis de sedere trebuie motivată. Decizia respectivă se notifică resortisantului țării terțe în cauză în conformitate cu procedurile de notificare prevăzute de legislația internă în materie. Notificarea precizează căile de atac pe care le poate exercita, precum și termenul în care acesta le poate formula.

Orice consecință a absentei unei decizii la expirarea termenului prevăzut la articolul 19 alineatul (1) trebuie reglementată de legislația internă a statului membru în cauză.

(2) În caz de respingere a cererii pentru permis de sedere, sau dacă permisul nu este reînnoit sau este retras, persoana în cauză are dreptul la o cale de atac jurisdicțională în statul membru în cauză.

Articolul 21

Tratamentul acordat în cel de-al doilea stat membru

(1) Imediat după obținerea permisului de sedere prevăzut la articolul 19 în cel de-al doilea stat membru, rezidentul pe termen lung beneficiază, în statul membru respectiv, de egalitatea de tratament în domeniile și în conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 11.

(2) Rezidenții pe termen lung au acces la piața muncii în conformitate cu alineatul (1).

Statele membre pot prevedea ca persoanele care intră sub incidența articolului 14 alineatul (2) litera (a) să facă obiectul unor restricții în ceea ce privește accesul la activități salariate, altele decât cele pentru care li s-a acordat permisul de sedere, în condițiile prevăzute de legislația internă și pentru o perioadă de cel mult douăsprezece luni.

Statele membre pot stabili, în conformitate cu legislația internă, condițiile în care persoanele care intră sub incidența articolului 14 alineatul (2) literele (b) sau (c) pot avea acces la un loc de muncă în calitate de lucrători salariați sau lucrători care desfășoară o activitate independentă.

(3) De îndată ce obțin permisul de sedere prevăzut la articolul 19 în cel de-al doilea stat membru, membrii familiei rezidentului pe termen lung beneficiază în statul membru respectiv de drepturile prevăzute la articolul 14 din Directiva 2003/86/CE.

Articolul 22

Retragerea permisului de sedere și obligația de readmisie

(1) Până în momentul în care resortisantul unei țări terțe obține statutul de rezident pe termen lung, cel de-al doilea stat membru poate decide să refuze reînnoirea permisului de sedere sau să retragă permisul respectiv și să oblige persoana în cauză și pe membrii familiei acesteia, în conformitate cu procedurile din legislația internă, inclusiv de expulzare, prevăzute în legislația internă, să părăsească teritoriul respectiv, în următoarele cazuri:

(a) pentru motive privind ordinea publică sau securitatea publică prevăzute la articolul 17;

(b) în cazul în care nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16;

(c) în cazul în care resortisantul unei țări terțe nu mai are reședința legală în statul membru în cauză.

(2) Dacă cel de-al doilea stat membru adoptă una din măsurile prevăzute la alineatul (1), primul stat membru readmite imediat, fără formalități, pe rezidentul pe termen lung și pe membrii familiei acestuia. Cel de-al doilea stat membru informează pe primul stat membru cu privire la decizia luată.

(3) Până în momentul în care rezidentul țării terțe obține statutul de rezident pe termen lung și fără a aduce atingere obligației de readmisie prevăzută la alineatul (2), cel de-al doilea stat membru poate adopta o decizie de expulzare a persoanei în cauză de pe teritoriul Uniunii, în conformitate cu articolul 12 și cu garanțiile prevăzute la articolul respectiv, pentru motive întemeiate privind ordinea publică sau securitatea publică.

În acest caz, dacă adoptă decizia menționată anterior, cel de-al doilea stat membru se consultă cu primul stat membru.

În cazul în care cel de-al doilea stat membru adoptă o decizie de expulzare a respectivului resortisant al țării terțe, acesta ia toate măsurile necesare pentru punerea în aplicare efectivă a deciziei respective. În acest caz, cel de-al doilea stat membru furnizează primului stat membru informațiile necesare referitoare la punerea în aplicare a deciziei de expulzare.

(4) Deciziile de expulzare nu pot fi însoțite de o interdicție permanentă de sedere în cazurile prevăzute la alineatul (1) literele (b) și (c).

(5) Obligația de readmisie prevăzută la alineatul (2) se interpretează fără a aduce atingere posibilității oferite rezidentului pe termen lung și membrilor familiei acestuia de a se stabili într-un al treilea stat membru.

Articolul 23

Dobândirea statutului de rezident pe termen lung în cel de-al doilea stat membru

(1) La cerere, cel de-al doilea stat membru acordă rezidentului pe termen lung statutul prevăzut la articolul 7, sub rezerva articolelor 3, 4, 5 și 6. Cel de-al doilea stat membru notifică primului stat membru decizia luată.

(2) Procedura prevăzută la articolul 7 se aplică depunerii și examinării cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung în cel de-al doilea stat membru. Articolul 8 se aplică eliberării permisului de sedere. În caz de respingere a cererii, se aplică garanțiile procedurale prevăzute la articolul 10.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 24

Raport și clauză de revizuire

La intervale regulate și pentru prima dată cel mai târziu la 23 ianuarie 2011, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la aplicarea prezentei directive în statele membre și propune, după caz, modificările necesare. Propunerile respective de modificări au ca obiect în special articolele 4, 5, 9 și 11, precum și capitolul III.

Articolul 25

Puncte de contact

Statele membre desemnează puncte de contact care să primească și să transmită informațiile prevăzute la articolul 19 alineatul (2), la articolul 22 alineatul (2) și la articolul 23 alineatul (1).

Statele membre cooperează în vederea schimbului de informații și de documente prevăzute la primul alineat.

Articolul 26

Transpunerea

Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 23 ianuarie 2006. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Articolul 27

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 28

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Bruxelles, 25 noiembrie 2003.

Pentru Consiliu

Presedintele

G. TREMONTI